

EMMANUEL GUIBERT

ALAN'IN

SAVAŞI

ALAN INGRAM COPE'UN
ANILARINDAN UYARLANMIŞTIR

Alan Cope ile sokak ortasında ona yol sorarken şans eseri karşılaştım. 1994 Haziran'ıydı, o altmış dokuz ben ise otuz yaşındaydım. İlk defa ayak bastığım Ré Adası'nda eşiyile yaşıyordum. Dostluğumuz böyle başladı.

Alan, 1925 yılında, Los Angeles'in kenar mahallelerinden olan Alhambra şehrinde Kaliforniya'da doğmuştu. Avrupa'daki savaşa katılmıştı. Savaştan sonra, yerleşmek için Fransa'ya gelmiş, bir daha da Birleşik Devletler'e dönmemişti. Amerikan ordusu adına sivil memur sıfatıyla Fransa'da ve Almanya'da çalışmıştı. Emekliliğinden beri, adada yaşıyordu. Tanışmamızdan birkaç gün sonra, bir ikinci vakti, savaşından kesitler anlatmaya başladı bana. Okyanus boyunca uzanan bir plajda volta atıyorduk. Güzel konuşuyordu, ben de güzel dinliyordum. Hikâyecikleri, birkaçı dışında ahım şahım sayılmazdı. İkinci Dünya Savaşı hakkındaki filmlerin veya kitapların bana öğretmiş olduklarını hayal meyal canlandırıyorlardı. Yine de gerçek olduklarını gösteren vurguları sayesinde cezbediyorlardı beni. Söylediklerini tam anlamıyla görüyordum. Anlatmayı bıraktığında "Kitaplar hazırlayalım. Siz anlatacaksınız, ben de çizeceğim." diye teklifte bulundum ona. Alan'ın, evinden bir kilometre ötede bir bahçesi vardı. İşte orada, kırmızı beyaz küçük bir şale içerisinde, başından geçenleri kaset kayıt cihazına kaydetmeye başladık. Birlikte vakit geçirmek için iyi bir neden bulduğumuz için mutluyduk. O haziran ayının sonunda, şimdiden birkaç saatlik kaydım vardı ve devam etmek için güçlü bir istek duyuyordum. Eylülde dönmüştüm. Sohbetlerimize yeniden devam ettik. Birbirimiz için önemli hale gelmiştik. Dostluğu-

muzun yalnızca beş sene daha süreceğinden habersiz olsak da bunu biliyormuş gibi davrandık. Zamanımızı israf etmedik. Yüzdük, bisiklete bindik, bahçe işleriyle uğraştık, film izledik, plak dinledik, piyano çaldık, yemek yaptık, birbirimize onlarca ama onlarca mektup yazdık, bir o kadar telefon görüşmesi yaptık, yine o kadar kaset ve resim alışverişinde bulunduk. Delicesine sohbet ettik. Bir defa olsun ne kavga ettik ne de aramıza mesafe koyduk. *L'Association* projemize olumlu baktı. *Lapin* dergisinde sayfa sayfa yayımlamaya başladım. Alan, beni oldukça özgür bırakmasına karşın çalışmama karşı hayli dikkatliydi. Bazı yanlışlarımı düzelttirdiyse de bunlar belgesel düzeniyle alakalıydı. Bir araç, bir nişan veya bir askerin "tilki çukuru"nun¹ şekli mesela. Gerisi için, hayal gücüm nasıl betimliyorsa öyle çizebiliyordum hayatını. Bazen, çizimlerimin yaşadıklarıyla ilgisi yoktu pek. Genel manzara, insanlar benzemiyordu. Bunu, çalışmamızın bir şartı olarak kabul ediyordu. Bazen de bana üstünkörü tasvir ettiği bir sahnenin çizgisi çizgisine hatırasıyla örtüştüğünü görmekten şaşkına dönüyordu. Her halükârda sonuçtan memnundu. İşte bu güven, daha sonra tek başına devam etmemi sağladı. Tarihçilerin işini yapmadık. *Alan'ın Savaşı*, hayatını anlatan yaşlı bir adamla, bu hayatı yazıp çizme ihtiyacını kendiliğinden duyan genç bir adamın tanışmasıdır. Alan bu savaşı yaşamayı dahi onunla kitap hazırlardım. Ayrıca, şüphesiz bana emanet ettiği en samimi ve en güzel şey olan Kaliforniya'da geçen çocukluğunu da yayımlama niyetindeyim. Onda, her şeyden evvel ilgimi çeken şey anlatıcılığı; kişiliği, üslubu, sesi ve şaşırtıcı hafızası. Bu hafıza yanılma tehlikesinden muaf değil tabii. Okur şurada burada hatalar veya eksiklikler bulacaktır belki. Görebildiğim kadarıyla bunlar seyrek. Bazılarını düzeltebilecek olmama

rağmen bunu somut olarak yasakladım kendime (Mesele, Asker Carrothers ve Donald O'Connor'ın karışması. Şüphesiz, iki farklı insandan bahsedilmesine rağmen dokunulmadı.) Alan'ın versiyonuna ayrıcalık tanıyorum çünkü okurun benim duyduklarımı duymalarını, benim tanıştığım adamla tanışmalarını istiyorum. Aynı şekilde, kitabın sonunda, Alan'ın yetişkin hayatına dair gizlilik kaygısı zoraki olmayan bir mahcubiyete karşılık gelir. Güncellemek istediğimiz kaybolmuş bir dünya, onun gençliğinin dünyası, hayattakilerle alakalı olan yakın veya çağdaş dünya değil. Kitabı *Alan'ın Savaşı* diye adlandırmayı istememe rağmen kimse burada İkinci Dünya Savaşı'nda GI askerlerinin durumu hakkında bir deneme bulamaz. Sadece tek bir adam, Alan Cope, onun görüp geçirdikleri, hissettikleri ve elli sene sonra bunlar hakkında söylemek istedikleri söz konusu. Çizimlerim uyumlu. Aşırı titiz bir belgeselcilik kaygısı işimi yaparken sürekli yavaşlatırdı beni. Böylece, çizimimin kendisi de bir hatıra benzesin diye sık sık kâğıdın, elipsin konuşmasına izin verdim. Alan ciddi sağlık sorunları çeken, çok güçlü ve çok cesur bir adamcağızdı. Dostluğumuzun ilk zamanlarından itibaren, acilen yatırıldığı cerrahi klinikte yanına gitmek için trene atladığım oldu. Hayli faal olan hayatına irade gücüyle her zaman şaşırtıcı bir hızla geri dönüyordu. Bu zor zamanlarda hiçbir zaman olmadığı kadar yakınlaşıyorduk. 1998 başında, ciddi bir hastalık haberi hayat terazisindeki mevcudiyetini kesin olarak devirdi. Başka bir "Alan'ın savaşı" başladı. Bir buçuk sene boyunca onu git gide köşeye sıkıştıran bir düşmanla savaştığını gördüm. Kayıt yapabilecek gücü olduğu zaman sadece çocukluğundan konuşuyorduk. Nefesi kesiliyordu ama hikâyeleri hiç olmadığı kadar önemli ve anlaşılırdı. Dergiyi karıştırarak sayfalarımızı okumaya devam ediyorduk. İlk kitabın basımını görmesi için son sürat gidiyordum ama onunla vakit geçirmek için her zaman ara veriyordum. Kendini genç ve hayatı keşfederken gördüğü yeni sayfalarının her birini ona getiriyor veya postalıyordum. Talimatları üzerine, bahçeyi yabancı bitki istilasına karşı savunacaktım. Alan 16 Ağustos 1999'da La Rochelle'de öldü.

Bir şakası vardı, şu ya da bu konuyu hemen açmak istemediği zaman: "Sana bunu 2000 senesinde anlatacağım." derdi. Ölüme, beni 2000 senesindeki sohbetlerin hepsinden mahrum bıraktığı için kızıyorum. Alan'ı, o senenin mart ayında ilk kitabın çıkışını görmekten mahrum bıraktığı için de. Çalışmamızı birkaç kitapçının vitrininde görmekten, onu selamlayan ilk makaleleri okumaktan gurur duyardı.

Buna karşın ölüm Alan'ı, onu derinden sarsacak bir olaydan kurtardı: 1999 Aralık'ında Avrupa'nın bir kısmını tahrip eden büyük bir fırtına sırasında dünyada yeğ tuttuğu tek yer olan bahçesinin yıkımı. Küçük, kırmızı beyaz şalenin çevresindeki bütün ağaçlar rüzgârın altında yere serildiler. Sonraki ilkbaharda, buldozerle açılmış bahçenin toprak bir düzlüğe dönüştüğünü gördüm. Sohbetlerimiz zamanında bahçe labirenti andırıyordu, dopdoluydu ve sonu yokmuş gibi gözüküyordu. O gün ise, yirmi küçük adımda vardım bahçenin sonuna.

Sihir, adres değiştirmişti.

On sene geçti, çalışmamın ilk bölümünün sonuna geldim: Savaş bitti. İlerledikçe, elbette Alan'ı özlediğim için, kendi hayatımı onunkiyle daha sıkı birleştirme ihtiyacını hissettim hep. Ölümünden az bir zaman önce, kırklı yaşlarımda, Kaliforniya'ya Sekoya Park'ın en heybetli sekoyasına, meşhur *General Sherman*'a selamını göndermem için beni yüreklendirdi. Bunu yaptım. Elimde, bana miras bıraktığı 1930'lu yılların fotoğraflarıyla Pasadena ve Altadena sokaklarını onun çocukluk evini bulmak için arşınladım. Bazılarını buldum, okullarını ve şarkı söylediği kiliseyi. Tırmanmayı pek seveceği birçok ağaç gözüme kestirdim.

Daha sonra, Almanya'ya, General Patton'ın Üçüncü Ordusunda onbaşı olarak görev yapmış olduğu yerlere gittim. Onu, altmış sene öncesinden tanıyan insanlar buldum ve Alan'ın şerefine arkadaş olduk. Bu sayede okur, eserin sonunda başına kıyasla belgeye dayalı daha çok sayfa bulacaktır.

Alan şiir yazıyordu. Bunların birinden, zannımcı savaş zamanında on sekiz yaşında askere gitmenin ne demek olduğunu iyi anlatan üç bendi ayırıyorum:

"Onu ilk görüşüm

Yuvarlak bir halinin ortasında

Turkuaz zeminde oturmuş

Hediyelerini açıyor doğum gününün

On altıncı -ve ince parmakları

Sarı tüylerle kaplı kolları

Bira içmemiştim daha

Sarı, tıpkı bira gibi (...)

O, büyük ilk acım benim

Savaştaki bir dünyanın ortasında

Bir hoşça kal kıyısında çömelmiş

Hissetmek uzaklaşıp gidişini o güzel sarı tenin."

Alan, kitabın büyükannesinin hatırasına ithaf edilmesini istiyordu, Ione Ingram.

EMMANUEL GUIBERT

© KARAKARGA YAYINLARI 423

Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü,
telif hakkı sahibinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

ALAN'IN SAVAŞI
Emmanuel Guibert

Orijinal adı: La Guerre d'Alan
İmtiyaz Sahibi: Destek Yapım Prodüksiyon Dış Tic. A.Ş.
Genel Yayın Yönetmeni: M. K. Perker
Üretim Koordinatörü: Semran Karaçayır
Çevirmen: Metin Yetkin
Editör: Neslihan Perker
Sayfa Düzeni: Samet Ersöz
Sosyal Medya-Grafik: Selcan Terek

La Guerre d'Alan

© 2012, Emmanuel Guibert & L'Association. All rights reserved.

Published by arrangement with eddy agency

Akan Ajans aracılığıyla alınmıştır.

1. Baskı: Eylül 2023

ISBN: 978-625-8360-51-6

KaraKarga Yayınları, Destek Yayınları'nın alt kuruluşudur.

Yayıncı Sertifika No. 43196

Adres: Abdi İpekçi Cad. No 31/5 Nişantaşı / İstanbul

Tel: (0 212) 252 22 42

Fax: (0 212) 252 22 43

Destek Dukkan

karakarga.com info@karakarga.com

[karakargayayinlari](https://www.facebook.com/karakargayayinlari) [karakargayayinlari](https://www.instagram.com/karakargayayinlari) [karakargayayin](https://www.twitter.com/karakargayayin)

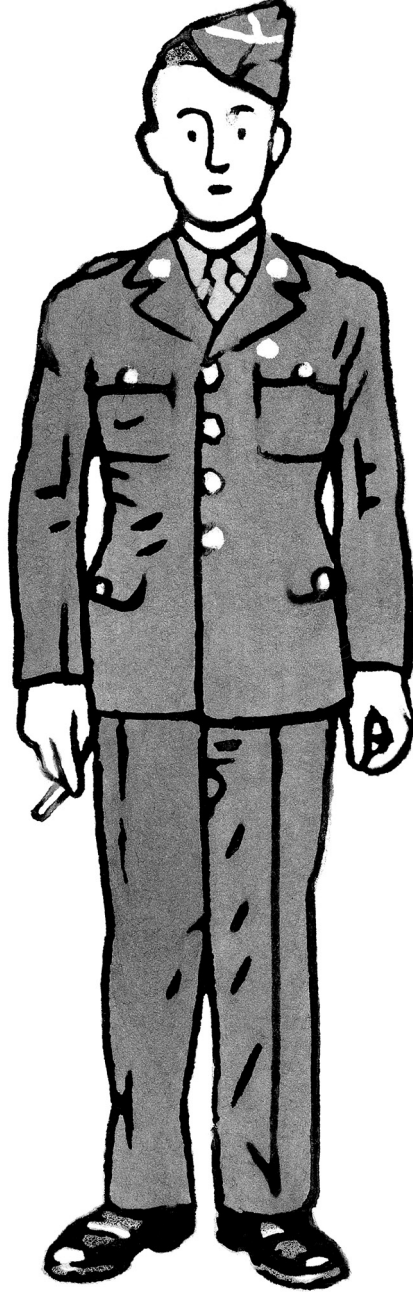
Baskı: Deniz Ofset – Çetin Koçak
Maltepe Mahallesi Hastane Yolu Sokak
No. 1/6 Zeytinburnu / İstanbul

Sertifika No. 48625

Tel. (0) 212 613 30 06

“On sekiz yaşımdayken Sam Amca, Adolf adında bir adamla savaşa gitmek için sırtıma bir üniforma geçirmek istediğini söyledi bana. Yaptığım buydu işte.”

ALAN INGRAM COPE

Pearl Harbor'ın bombalandığı günü hatırlıyorum.
Hayli gençtim ve Kaliforniya PASADENA'daki gazeteleri okuyordum.

Mahallede sabahın erken saatiydi.
Evlerin önündeki basamaklara
gazeteleri atıyordum.

İnsanların çoğu uyumaktaydı henüz ama
bazıları manşetlere bakmak için hemen
dışarı çıktı.

Beş sütun üzerinde yalnızca bir tane manşet vardı.

PEARL HARBOR BOMBED BY JAPS

Şaşkınlık ve şok tepkilerini hatırlıyorum.

Bana gelince, Pearl HARBOR'ın ne olduğu
konusunda en ufak bir fikrim yoktu. Teslimattan
önce gazeteyi okuyacak vaktim olmamıştı.

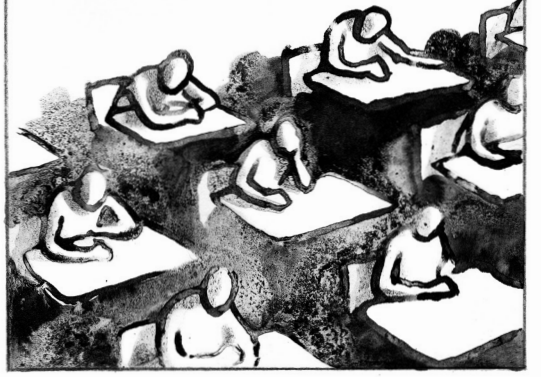

On sekiz yaşında her Amerikan genci gibi çağrıldım.

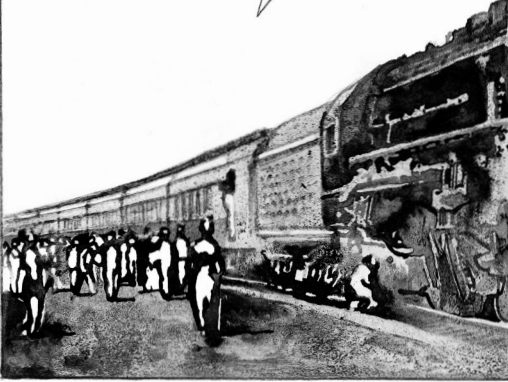

Testleri geçtim, telsiz operatörü yeterlilik testini ise mükemmel bir notla.

Ve sonra bizi bir trene bindirdiler.

Fort Knox'a, KENTUCKY'ye gidiyoruz.

Evvvelsi günden beri askerdik ve bize, yatağın nasıl toplandığı dışında hiçbir şey öğretmediler. Elbette, yataklı vagonlardaydık. Yatak başı iki adam.

Sevgili oldukları belli olan iki adam vardı, biri çok utangaçtı ve ağlıyordu.

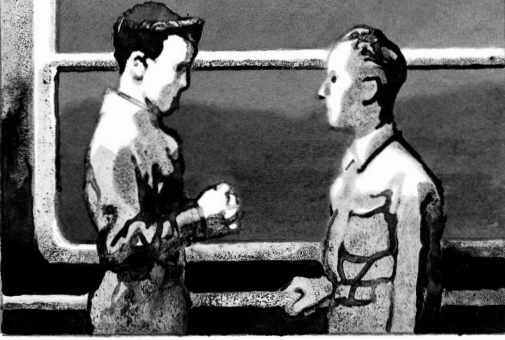
Yatak arkadaşı olarak pek de çekici olmayan, hayli şişman, devasa bir adamı çekmişti kuradan. Ağlıyordu çünkü geceyi bu beyefendiyle geçirmesi gerekiyordu.

Erkek arkadaşı bana şöyle dedi:

Burada kimseyi tanıyor musunuz?

Hayır, hayır.

Onunla yer değiştirmek istemez misiniz? Zira, görüyorsunuz, sinir krizi geçirecek.

O kadar mutsuz bir hali vardı ki... Şişman beğendiye baktım ve "Adam tabii ki çirkin, ama..."

Tamam, isterim tabii.

Çocuk gerçekten çok mutlu oldu. İkisi birlikte yattılar, ben ise şişman adamla yattım.

Bütün yeri kaplıyordu ama onun hatası değildi bu. Kibardı. Yolculuğun insani ilk hatırasıydı.

